

TEISINGUMO TEISMO (septintoji kolegija) SPRENDIMAS

2014 m. spalio 9 d.(*)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Konkurencija – Valstybės pagalba – SESV 107 straipsnio 1 dalis – „Valstybės pagalbos“ sąvoka – Nekilnojamojo turto mokestis – Atleidimas nuo mokesčio“

Byloje C-522/13

dėl *Juzgado Contencioso-Administrativo no 1 de Ferrol* (Ispanija) 2013 m. balandžio 12 d. nutartimi, kuri Teisingumo Teismas gavo 2013 m. spalio 1 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Ministerio de Defensa,

Navantia SA

prieš

Concello de Ferrol

TEISINGUMO TEISMAS (septintoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas J.-C. Bonichot, teisėjai A. Arabadžiev (pranešėjas) ir J. L. da Cruz Vilaça,

generalinis advokatas M. Wathelet,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinį proceso dalį,

išnagrinęs pastabas, pateiktas:

– *Concello de Ferrol*, atstovaujamos *procuradora* M. Villalba López ir *abogado* D. Vidal Lorenzo,

– Ispanijos vyriausybės, atstovaujamos L. Banciella Rodríguez-Miñón,

– Europos Komisijos, atstovaujamos E. Gippini Fournier ir B. Stromsky,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimas

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl SESV 107 straipsnio 1 dalies išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Ministerio de Defensa* (Ispanijos krašto apsaugos ministerija) ir *Navantia SA* (toliau – *Navantia*) ginčą su *Concello de Ferrol* (Ferolio savivaldybė) dėl šiai bendrovei suteikto naudotis žemės sklypo atleidimo nuo nekilnojamojo turto mokesčio.

Teisinis pagrindas

3 Pagal 2004 m. kovo 5 d. Karaliaus įstatyminį dekretą Nr. 2/2004, kuriuo patvirtinta konsoliduota Vietos mokesčių įstatymo redakcija (*Real Decreto legislativo 2/2004, de 5 de marzo, por el que se aprobó el texto refundido de la Ley Reguladora de las Haciendas Locales*; BOE, Nr. 59, 2004 m. kovo 9 d., p. 10284; toliau – 2004 m. įstatymas), taikytina pagrindinei bylai, nekilnojamojo turto mokestis apibrėžtas kaip „tiesioginis mokestis, mokėtinas atsižvelgiant į nekilnojamojo turto vertę pagal šiame įstatyme nustatyta tvarką“.

4 2004 m. įstatymo 61 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Apmokestinimo mokestiu prievolė atsiranda, kai turimos šios teisės į kaime ir mieste esantį nekilnojamąjį turtą ir specialią požymių turintį nekilnojamąjį turtą:

- a) paties nekilnojamojo turto arba su juo susijusių visuomenės intereso paslaugų administracinę koncesiją;
- b) daiktinę užstatymo teisę;
- c) uzufukto teisę;
- d) nuosavybės teisę.“

5 To paties įstatymo 62 straipsnio „Išimties“ 1 dalies a punkte nustatyta:

„Atleistas nuo mokesčio nekilnojamasis turtas:

- a) kuris priklauso valstybei, autonominiams bendrijoms ar vietos valdžios institucijoms ir kuris tiesiogiai skirtas visuomenės saugumui ir švietimo ar penitenciniams paslaugoms teikti, taip pat nacionalinei gynybai skirtas valstybės turtas.“

6 2004 m. įstatymo 63 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyta:

„1. Kaip mokesčio mokėtojai, apmokestinami fiziniai ir juridiniai asmenys <...>, kurie turi teisę, dėl kurios kiekvienu konkrečiu atveju atsiranda prievolė mokėti šį mokestį.

<...>

2. Pirmesnės dalies nuostatos taikomos nepažeidžiant apmokestinamojo asmens teisės perkelti turėtą mokestį naštai pagal bendrosios teisės normas.

Pirmesnėje dalyje nurodytos viešosios institucijos ir įstaigos ar organizacijos perkelia mokėtino mokesčio, taikomo asmenims, kurie, nebūdami apmokestinamaisiais asmenimis, naudojami į visuomeninio naudojimo ar kitu valstybės turtu už atlygą, sumos dalį. Šie privalo sumokėti šį perkeltą mokestį sumos dalį. Šiuo tikslu perkeliama suma nustatoma atsižvelgiant į naudojamo sklypo ir statybų, tiesiogiai susijusių su kiekvienu nuomininku ar naudojimo teisės perleidėju, kadastrinės vertės dalį.“

Pagrindinės bylos aplinkybės ir prejudicinis klausimas

- 7 *Navantia* yra ?mon?, kurios kapitalas visiškai priklauso Ispanijos valstybei. Jos pagrindin? veikla susijusi su Ispanijos valstyb?s ir kit? – tiek priklausan?i? Europos S?jungai, tiek ne – valstybi? karini? laiv? statyba ir prieži?ra, taip pat su ?vairi? produkt? – daugiausia laiv? ir energijos srityje – gamyba, remontu ir prieži?ra priva?iame sektoriuje.
- 8 *Navantia* priklauso laiv? statykla-dirbtuv?, esanti Ferolio savivaldyb?s teritorijoje, kurios plotas – 932 348 m². Pagal 2001 m. rugs?jo 6 d. susitarim? Ispanijos valstyb? šio jai nuosavyb?s teise priklausan?io žem?s sklypo, kuriame yra ši statykla, naudojimosi teis? už vieno euro metin? mokest? perdav? *Navantia* (toliau – 2001 m. susitarimas).
- 9 Iki 2008 m. nekilnojamojo turto mokest? už š? sklyp? – 2010 m. jis sudar? 590 308,77 euro – rinko Ferolio savivaldyb?.
- 10 Remiantis 2004 m. ?statymo 61 straipsnio 1 dalies d punktu, nekilnojamojo turto mokes?iu apmokestinamas asmuo yra Ispanijos valstyb? kaip šio žem?s sklypo savinink? ir d?l to, kad *Navantia* perleista tik naudojimosi teis?. Pagal 2001 m. susitarim? Ispanijos valstyb? šio mokes?io sum? susigr?žina iš *Navantia*, tod?l galiausiai b?tent pastarajai tenka mokes?i? našta.
- 11 2008 m. ir paskesniems metams Ispanijos valstyb? ir *Navantia*, remdamosi 2004 m. ?statymo 61 straipsnio 1 dalies a punktu, pateik? Ferolio savivaldybei prašym? d?l sklypo, kuriame yra laiv? statykla, atleidimo nuo mokes?io; šis prašymas buvo atmestas. Tada tai buvo gin?yta kompetentinguose teismuose ir b?tent šis gin?as nagrin?jamas pagrindin?je byloje.
- 12 2012 m. spalio 22 d. sprendimu *Tribunal Superior de Justicia de Galicia* (Galicijos aukš?iausiasis teisingumo teismas) panaikino ankstesn? 2011 m. lapkri?io 25 d. *Juzgado Contencioso-Administrativo no 1 de Ferrol* sprendim?, kuriuo šis atmet? jam pareikšt? ieškin?, ir padar? išvad?, kad reikia patenkinti prašym? atleisti nuo mokes?io. Byla buvo gr?žinta prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateikusiam teismui.
- 13 *Juzgado Contencioso-Administrativo no 1 de Ferrol* manymu, patenkinus prašym? atleisti nuo mokes?io, tai gali reikšti, kad *Navantia* suteikiama valstyb?s pagalba, prieštaraujanti SESV 107 straipsnio 1 daliai, nes šis atleidimas nuo mokes?io b?t? suteiktas valstybei priklausan?iai ?monei ir valstyb? prarast? l?šas d?l negaut? pajam?, o tai iškraipyt? konkurencij? arba kilt? gr?sm?, kad taip atsitiks.
- 14 Iš ties? prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateikt?s teismas mano, kad *Navantia*, kaip galutin? prašomo atleidimo nuo mokes?io adresat?, gaut? atrankin?s naudos, nes paprastai jai tenkanti mokes?i? našta – kuri taip pat tenka jos privatiems konkurentams laiv? statybos srityje – b?t? sumažinta Ferolio savivaldyb?s negaut? pajam? forma. Atsižvelgiant ? sustipr?jusi? *Navantia* konkurencin? pad?t? atitinkamose rinkose, kiek tai susij? su jos karine ir civiline veikla, viena vertus, gali b?ti iškraipyta konkurencija ir, kita vertus, d?l to paveikta valstybi? nari? tarpusavio prekyba.
- 15 Šiomis aplinkyb?mis *Juzgado Contencioso-Administrativo no 1 de Ferrol* nusprend? sustabdyti bylos nagrin?jim? ir pateikti Teisingumo Teismui tok? prejudicin? klausim?:
- „Ar [SESV] 107 straipsniui neprieštarauja [*Navantia*] suteiktas atleidimas nuo nekilnojamojo turto mokes?io? Ar SESV 107 straipsniui neprieštarauja tai, kad valstyb? nar? [Ispanijos Karalyst?] atleidžia nuo mokes?io jai priklausan? žem?s sklyp? <...>, perleist? priva?iai valstybinio kapitalo ?monei <...>, kuriuo naudodamasi pastaroji tiekia prekes ir teikia paslaugas, ir šios gali b?ti valstybi? nari? tarpusavio prekybos dalykas?“

D?I prejudicinio klausimo

16 Savo klausimu prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas iš esm?s teiraujasi, ar SESV 107 straipsnio 1 dalis turi b?ti aiškinama taip, kad šia nuostata draudžiama valstyb?s pagalba laikomas valstybei priklausan?io žem?s sklypo, perleisto naudotis valstybinio kapitalo ?monei, kuri naudodamasi šiuo sklypu gamina prekes ir teikia paslaugas, ir šios gali b?ti valstybi? nari? tarpusavio prekybos dalykas konkurencijai atvertose rinkose, atleidimas nuo nekilnojamojo turto mokes?io.

17 Pirmiausia reikia pažym?ti, kad Teisingumo Teismui nebuvo užduotas klausimas d?I valstyb?s nar?s žem?s sklypo perleidimo priva?iai ?monei už simbolin? euro mokest? atitikties SESV 107 straipsnio 1 daliai.

18 Kalbant apie pateikt? klausim?, reikia priminti, kad pagal SESV 107 straipsnio 1 dal?, išskyrus tuos atvejus, kai Sutartys nustato kitaip, valstyb?s nar?s arba iš jos valstybini? ištekliai bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras ?mones arba tam tikr? preki? gamyb?, iškraipo konkurencij? arba gali j? iškraipyti, yra nesuderinama su vidaus rinka, kai ji daro ?tak? valstybi? nari? tarpusavio prekybai.

19 Remiantis nusistov?jusia Teisingumo Teismo praktika kvalifikuojant kaip „pagalb?“, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dal?, reikia, kad b?t? tenkinamos visos šioje nuostatoje esan?ios s?lygos (Sprendimo *Komisija / Deutsche Post*, C?399/08 P, EU:C:2010:481, 38 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

20 Taigi, kad nacionalin? priemon? gal?t? b?ti kvalifikuojama kaip pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dal?, reikia: pirma, valstyb?s priemon?s arba priemon?s panaudojant valstybinius išteklius, antra, ši priemon? turi daryti ?tak? valstybi? nari? tarpusavio prekybai, tre?ia, ja turi b?ti suteikta atrankin?s naudos jos gav?jui ir, ketvirta, ji turi iškraipyti ar gal?ti iškraipyti konkurencij? (Sprendimo *Komisija / Deutsche Post*, EU:C:2010:481, 39 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

21 Pirmiausia reikia išnagrin?ti tre?i?j? s?lyg?, pagal kuri? atitinkama priemone turi b?ti suteikta naudos jos gav?jui. Šiuo atžvilgiu primintina, kad pagal taip pat nusistov?jusi? teismo praktik? valstyb?s pagalba laikomi ?sikišimai, kurie, kad ir kokia b?t? j? forma, gali tiesiogiai ar netiesiogiai suteikti ?mon?ms pranašum? arba kurie turi b?ti laikomi ekonomine nauda, kurios ?mon? gav?ja neb?t? gavusi normaliomis rinkos s?lygomis (Sprendimo *Komisija / Deutsche Post*, EU:C:2010:481, 40 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

22 Taigi, pagalba, be kita ko, laikomi ?sikišimai, kurie, b?dami ?vairi? form?, sumažina paprastai ?mon?s biudžetui tenkan?i? naš? ir kurie, neb?dami subsidija tiesiogine žodžio prasme, yra tokio paties pob?džio ir turi tok? pat? poveik? (sprendim? *Bouygues ir Bouygues Télécom / Komisija ir kt. ir Komisija / Pranc?zija ir kt.*, C?399/10 P ir C?401/10 P, EU:C:2013:175, 101 punktas).

23 Vadinasi, priemon?, kuria viešosios valdžios institucijos tam tikras ?mones atleidžia nuo mokes?i?, nors tai ir n?ra valstyb?s ištekliai perdavimas, ta?iau d?I jos šios ?mon?s atsiduria palankesn?je situacijoje nei kiti apmokestinamieji asmenys, yra valstyb?s pagalba, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dal?. Ta?iau bendrai visiems ?kio subjektams taikoma priemone suteikiama nauda n?ra valstyb?s pagalba pagal SESV 107 straipsn? (Sprendimo *P*, C?6/12, EU:C:2013:525, 18 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

24 Nagrin?jamoje byloje iš Teisingumo Teismo turimos medžiagos matyti, kad, pirma, remiantis

2001 m. susitarimu, *Navantia* privalo Ispanijos valstybei grąžinti Ferolio savivaldybei pagal 2004 m. ?statymo 60 ir 61 straipsnius mok?tino nekilnojamojo turto mokes?io sum? už naudojam? žem?s sklyp?, kuriame ji ?steig? savo laiv? statykl?, ir, antra, d?l atleidimo nuo mokes?io, numatyto to paties ?statymo 62 straipsnyje, šio mokes?io nemoka nei Ispanijos valstyb? Ferolio savivaldybei, nei *Navantia* Ispanijos valstybei.

25 Be to, akivaizdu, kad pagal 2004 m. ?statymo 61 straipsnio 1 dal? kiekviena ?mon?, kuri vykdo veickl? priva?ioje ar valstybin?je žem?je ir atitinka vien? iš šioje nuostatoje išvardyt? s?lyg?, yra apmokestinama nekilnojamojo turto mokes?iu. Šiuo atžvilgiu Ferolio savivaldyb? tvirtina, kad beveik visos ?mon?s atitinka vien? iš ši? s?lyg? ir kad tik d?l 2001 m. susitarimu ?tvirtinto specialaus naudojimosi teis?s perleidimo mechanizmo *Navantia* gali išvengti jos kvalifikavimo kaip apmokestinamojo asmens.

26 Beje, kaip nurod? Ferolio savivaldyb?, iš min?to ?statymo 63 straipsnio 2 dalies matyti, kad netipiškais atvejais, kaip nagrin?jamojoje byloje, kai naudojimasis žem?s sklypu n?ra susietas su viena iš teisi?, d?l kuri? kyla prievol? mok?ti nekilnojamojo turto mokest?, Ispanijos valstyb? turi teis?s aktuose ?tvirtint? pareig? perkelti š? mokest? žem?s sklypo naudotojui; tai ?tvirtinta b?tent 2001 m. susitarime.

27 Tokiomis aplinkyb?mis reikia konstatuoti, kad nekilnojamojo turto mokestis yra mokestis, kur? paprastai turi mok?ti *Navantia*, tad atleidus j? nuo šio mokes?io tiesiogiai sumaž?ja – nesant reikalo imtis jokios kitos priemon?s – ?mon?s, kurios pad?tis tokia pati kaip *Navantia*, biudžetui paprastai tenkanti našta. Tod?l matyti, kad d?l tokio atleidimo nuo mokes?io *Navantia* gauna ekonomin?s naudos.

28 D?l Ispanijos vyriausyb?s tvirtinimo, kad, remiantis 2004 m. ?statymo 62 straipsnio 1 dalies a punktu, šioje nuostatoje numatytas atleidimas nuo mokes?io buvo ?tvirtintas siekiant suteikti naudos ne tokioms ?mon?ms, kokia yra *Navantia*, bet tik Ispanijos valstybei, kaip nekilnojamojo turto mokes?io mok?tojai, ir kad siekiami tikslai susij? su nacionalin?s gynybos sumetimais, reikia priminti, jog motyv?, d?l kuri? nustatyta pagalbos priemon?, negali pakakti, kad tokia priemon? neb?t? *a priori* kvalifikuojama kaip „pagalba“, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dal?, nes šioje nuostatoje valstyb?s ?sikišimai neskirstomi pagal priežastis arba tikslus, jie apibr?žiami atsižvelgiant ? j? poveik? (sprendim? *Comitato „Venezia vuole vivere“ ir kt. / Komisija, C?71/09 P, C?73/09 P ir C?76/09 P, EU:C:2011:368, 94 punktas ir Komisija / EDF, C?124/10 P, EU:C:2012:318, 77 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).*

29 Nagrin?jamu atveju iš šio sprendimo 23–25 punkt? matyti, kad pagal 2004 m. ?statymo 62 straipsnio 1 dalies a punkt? ir 63 straipsnio 2 dal? bei taikant 2001 m. susitarim? d?l atleidimo nuo nekilnojamojo turto mokes?io – nesant reikalo imtis papildom? priemoni? – tiesiogiai sumaž?ja mokes?i? našta, kuri, jeigu tokio atleidimo neb?t?, tekt? *Navantia* biudžetui.

30 Kadangi Ispanijos vyriausyb? tvirtina, kad tok? atleidim? nuo mokes?io reikia laikyti kompensacija, kuria atlyginama *Navantia* už suteiktas paslaugas ?gyvendinant ?sipareigojim? d?l vieš?j? paslaug?, tod?l ši priemon? nesuteikia naudos tai ?monei, reikia konstatuoti, kad iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos visiškai nematyti, kad tarp šio atleidimo nuo mokes?io ir *Navantia* galimai teikiam? viešojo intereso paslaug? b?t? ryšys.

31 Tokiomis s?lygomis reikia pripažinti, kad prašomas atleidimas nuo nekilnojamojo turto mokes?io suteikia ekonomin?s naudos *Navantia*.

32 Be to, primintina, kad pagal SESV 107 straipsnį draudžiama pagalba, kuri „palaik[ia] tam tikras ūmones arba tam tikrą gamybą“, t. y. atrankiną pagalbą (Sprendimo *P*, EU:C:2013:525, 17 punktas).

33 Taigi priemonę, kuria viešosios valdžios institucijos tam tikras ūmones atleidžia nuo mokesčių, nors tai ir nėra valstybės išteklių perdavimas, tačiau dėl jos šios ūmonės atsiduria palankesnėje situacijoje nei kiti apmokestinamieji asmenys, yra valstybės pagalba, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, tačiau bendrai visiems ūkio subjektams taikoma priemone suteikiamas pranašumas nėra valstybės pagalba, kaip ji suprantama pagal tą pačią nuostatą (Sprendimo *P*, EU:C:2013:525, 18 punktas).

34 Šiuo klausimu iš nusistovėjusios teismo praktikos matyti, kad pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį reikalaujama nustatyti, ar pagal konkrečią teisinę sistemą nacionaline priemone gali būti labiau palaikomos „tam tikros ūmonės ar prekės“ nei kitos, kurių, atsižvelgiant į minėtą sistemą siekiamus tikslus, faktinė ir teisinė padėtis yra panaši (Sprendimo *Portugalija / Komisija*, C-88/03, EU:C:2006:511, 54 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

35 Taigi, siekiant nustatyti, ar nacionalinę mokesčių priemonę yra „atrankinio pobūdžio“, visų pirma reikia identifikuoti ir išnagrinėti bendrą arba „prastą“ mokesčių sistemą, taikomą atitinkamoje valstybėje narėje. Tuomet, atsižvelgiant į šią bendrą arba „prastą“ mokesčių sistemą, reikia įvertinti ir nustatyti, ar nagrinėjama mokesčių priemone suteikiama nauda gali būti atrankinio pobūdžio, rodant, kad šia priemone nukrypstama nuo tokios bendros sistemos tiek, kiek pagal ją diferencijuojami ūkio subjektai, kurių faktinė ir teisinė padėtis, atsižvelgiant į šios valstybės narės mokesčių sistemos tikslą, yra panaši (Sprendimo *Paint Graphos ir kt.*, C-78/08–C-80/08, EU:C:2011:550, 49 punktas).

36 Šiuo atžvilgiu, viena vertus, iš Teisingumo Teismo turimos informacijos matyti, kad, pirma, pagal 2004 m. įstatymo 60–63 straipsnius nekilnojamojo turto mokesčiu apmokestinamas bet koks žemės sklypo naudojamas ar valdymas. Todėl šio mokesčio sistema reikia laikyti referencine teisės sistema, siekiant įvertinti, ar nagrinėjama atleidimo nuo mokesčio priemonė yra atrankinio pobūdžio.

37 Antra, jau buvo pažymėta, kad, nukrypstant nuo pirmesniame punkte nurodytos bendrosios taisyklės, žemės sklypas, kuriame yra *Navantia* laivų statykla, naudojimas taikant ginčijamą atleidimą nuo mokesčio ir remiantis 2001 m. susitarimu, kiek jame numatyta, kad šiai ūmonei perleidžiama tik šio sklypo naudojimo teisė, yra atleistas nuo nekilnojamojo turto mokesčio.

38 Todėl reikia nustatyti, ar tokiu atleidimu nuo mokesčio, kaip nagrinėjamas pagrįdinėje byloje, labiau palaikoma *Navantia*, palyginti su kitomis ūmonėmis, kurių, atsižvelgiant į Ispanijos nekilnojamojo mokesčio sistema siekiamą tikslą, t. y. apmokestinti žemės sklypo valdymą ar jo naudojimą, faktinė ir teisinė padėtis yra panaši.

39 Šiuo atžvilgiu iš bylos medžiagos matyti, kad „nacionalinei gynybai skirta“ valstybės nekilnojamojo turto atleidimas nuo mokesčio, numatytas 2004 m. įstatymo 62 straipsnio 1 dalies a punkte, gali būti taikomas visai tokios ūmonės, kaip antai *Navantia*, veiklai, nesant reikalo daryti skirtumo tarp karinio ir civilinio pobūdžio veiklos, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

40 Vadinasi, reikia daryti išvad?, kad, atsižvelgiant ? žem?s sklypo valdymo ar naudojimo apmokestinimo tiksl?, *Navantia* faktin? ir teisin? pad?tis panaši ne tik ? ?moni?, kurios valdo ar naudoja žem?s sklypus iš dalies su nacionaline gynyba susijusiais tikslais, bet taip pat ? ?moni?, kurios tai daro vien civiliniais tikslais.

41 Taigi akivaizdu, kad, palyginti su pastar?ja ?moni? grupe, *Navantia*, kiek tai susij? su jos civiline veikla, gaut? mokes?i? lengvat?, kurios negaut? kitos ?mon?s, kuri? faktin? ir teisin? pad?tis panaši. Tod?l reikia laikyti, kad mokestin? lengvata yra atrankinio pob?džio.

42 Vis d?lto pagal nusistov?jusi? teismo praktik? valstyb?s pagalbos s?voka neapima valstyb?s priemoni?, diferencijuojan?i? ?mones, tod?l *a priori* taikom? pasirinktinai, kai ši diferenciacija atsiranda d?l mokes?i? sistemos, kuri taikoma ?mon?ms, pob?džio ar bendros strukt?ros, o tai turi ?rodyti atitinkama valstyb? nar? (Sprendimo *Portugalija / Komisija*, EU:C:2006:511, 52 punktas, 80 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

43 Priemon?, kuria nustatoma bendros mokes?i? sistemos taikymo išimtis, gali b?ti iš ties? pateisinama mokes?i? sistemos pob?džiu ar bendra strukt?ra, jeigu atitinkama valstyb? nar? gali ?rodyti, kad ši? priemon? tiesiogiai lemia jos mokes?i? sistemos pagrindiniai ar svarbiausi principai. Šiuo klausimu turi b?ti daromas skirtumas tarp, viena vertus, konkre?iai mokes?i? sistemai priskiriam? tiksl?, kurie jai neb?dingi, ir, kita vertus, pa?iai mokes?i? sistemai b?ding? mechanizm?, kurie yra b?tini siekiant ši? tiksl? (Sprendimo *Portugalija / Komisija*, EU:C:2006:511, 81 punktas).

44 Nagrin?jamu atveju iš Teisingumo Teismui perduotos bylos medžiagos nematyti, kad Ispanijos vyriausyb? b?t? nurodžiusi kok? nors argument?, kuris ?rodyt?, kad prašomas atleidimas nuo mokes?io tiesiogiai išplauk? iš pagrindini? ar svarbiausi? šios valstyb?s nar?s mokes?i? sistemos princip?; nei to, kad jis b?tinai šiai mokes?i? sistemai funkcionuoti ir veiksmingai veikti. Be to, kaip nurod? Komisija, neatrodo, kad valstyb?s nekilnojamojo turto, skirto nacionalinei gynybai, atleidimas nuo mokes?io b?t? tiesiogiai susij?s su pa?io nekilnojamojo turto mokes?io tikslais. Vis d?lto prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas turi patikrinti, ar, atsižvelgiant ? reikšmingas jo nagrin?jamo gin?o aplinkybes, tai gali b?ti kaip nors pateisinta.

45 Atsižvelgiant ? tai, kas išd?styta, reikia pripažinti, kad nagrin?jamu atveju tre?ioji s?lyga, kad prašomo atleidimo nuo mokes?io priemon?s gav?jas tur?t? ekonomin?s naudos, gali b?ti tenkinama.

46 Antra, kalbant apie pirm?j? s?lyg?, susijusi? su valstyb?s ?sikišimu ar panaudojant valstyb?s išteklius, reikia priminti, kad tik tiesiogiai ar netiesiogiai iš valstyb?s ištekli? suteikta nauda arba nauda, d?l kurios valstyb? prisiima papildom? ?sipareigojim?, laikytina pagalba, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dal?. Iš tikr?j? iš pa?ios šios nuostatos formuluot?s ir SESV 108 straipsnyje ?tvirtint? proced?ros taisykli? matyti, kad kitokiomis nei valstyb?s ištekliai priemon?mis suteikti pranašumai nepatenka ? nagrin?jam? nuostat? taikymo srit? (Sprendimo *Bouygues ir Bouygues Télécom / Komisija ir kt.* ir *Komisija / Pranc?zija ir kt.*, EU:C:2013:175 99 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

47 Tod?l reikia patikrinti, ar yra pakankamai tiesioginis ryšys tarp, pirma, gav?jui suteikiamos naudos ir, antra, sumaž?jusio valstyb?s biudžeto arba net pakankamai konkre?ios jam tenkan?ios naštos ekonomin?s rizikos (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Bouygues ir Bouygues Télécom / Komisija ir kt.* ir *Komisija / Pranc?zija ir kt.*, EU:C:2013:175, 109 punkt?).

48 Šiuo atžvilgiu, pirma, nebuvo gin?yta, kad prašom? atleidim? nuo mokes?io nustat? Ispanijos valstyb?, tod?l jis yra šios valstyb?s. Antra, akivaizdu, kad d?l šio atleidimo nuo

mokesčio sumažėjus paprastai *Navantia* biudžetui tenkančiai mokesčių naštai kartu sumažėja Ferolio savivaldybės biudžetas.

49 Šiomis aplinkybėmis sulygą dėl valstybės kišimosi panaudojant savo išteklius galėtų būti laikoma tenkinama, ir tai turi patikrinti prašymų priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

50 Šios išvados nepaneigia Ispanijos vyriausybės argumentai, susiję su sprendimais *Streekgewest* (C-174/02, EU:C:2005:10) ir *Distribution Casino France ir kt.* (C-266/04–C-270/04, C-276/04 ir C-321/04–C-325/04, EU:C:2005:657). Iš tiesų ši teismo praktika nėra reikšminga nagrinėjami bylai, nes ten nagrinėtas skirtingas nei šis atvejis, kur mokestis buvo sudėtinis valstybės pagalbos priemonės dalis, todėl pats sudarė valstybės pagalbą. Tačiau pagrindinėje byloje visiškai neteigiama, kad pats nekilnojamojo turto mokestis yra valstybės pagalbos priemonė, tik tvirtinama, kad atleidimas nuo šio mokesčio nagrinėjamo atveju reiškia, jog *Navantia* suteikiama pagalba.

51 Trečia, dėl antrosios ir ketvirtosios sulygų, susijusių su atleidimo nuo mokesčio, kaip antai nagrinėjamo pagrindinėje byloje, poveikiu valstybių narių tarpusavio prekybai ir konkurencijai, reikia priminti, kad, siekiant nacionalinę priemonę kvalifikuoti kaip valstybės pagalbą, neprivaloma konstatuoti, kad ši pagalba turėjo realią poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai ar kad realiai iškreipė konkurenciją; reikia tik išsiaiškinti, ar tokia pagalba gali daryti poveikį tarpusavio prekybai ir iškreipyti konkurenciją (Sprendimo *Libert ir kt.*, C-197/11 ir C-203/11, EU:C:2013:288, 76 punktą ir jame nurodyta teismo praktika).

52 Konkrečiai kalbant, kai valstybės narės suteikta pagalba sustiprina žmonių padėtį, palyginti su kitų Bendrijos vidaus prekyboje konkuruojančių žmonių padėtimi, reikia laikyti, kad pagalba turėjo tokios šiai prekybai (Sprendimo *Libert ir kt.*, EU:C:2013:288, 77 punktą ir jame nurodyta teismo praktika).

53 Nagrinėjamoje byloje akivaizdu, kad laivų statybos sektorius yra valstybių tarpusavio prekybai ir konkurencijai atvira rinka, kurioje *Navantia* konkuruoja su kitomis žmonių grupėmis. Be to, kaip matyti iš nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą esančios informacijos, taip yra ne tik šios žmonių grupės civilinės veiklos atveju, bet ir kiek tai susiję su jos veikla kariniame sektoriuje.

54 Tokiomis aplinkybėmis prašomas atleidimas nuo mokesčio galėtų paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą ir iškreipyti konkurenciją; tai turi nustatyti prašymų priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

55 Iš to matyti, kad nagrinėjamo atveju šio sprendimo 19 punkte nurodytos keturios sulygos gali būti tenkinamos. Vis dėlto prašymų priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas privalo patikrinti, ar, remiantis visomis reikšmingomis jo nagrinėjamo ginčo aplinkybėmis, vertinamomis atsižvelgiant į Teisingumo Teismo pateiktas aiškinimo gaires, toks atleidimas nuo mokesčio gali būti laikomas valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.

56 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti, kad SESV 107 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad nuo nekilnojamojo turto mokesčio atleidus valstybei priklausantį žemės sklypą, perleistą naudotis valstybinio kapitalo žmogui, šiame sklype gaminantys prekes ir teikiantys paslaugas, kurios gali būti valstybių narių tarpusavio prekybos dalykas konkurencijai atvirose rinkose, tai gali sudaryti šia nuostata draudžiamą valstybės pagalbą. Vis dėlto prašymų priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar, remiantis visomis reikšmingomis jo nagrinėjamo ginčo aplinkybėmis, vertinamomis atsižvelgiant į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo pateiktas aiškinimo gaires, toks atleidimas nuo mokesčio gali būti laikomas valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal tą pačią nuostatą.

D?I bylin?jimosi išlaid?

57 Kadangi šis procesas pagrindin?s bylos šalims yra vienas iš etap? prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateikusio teismo nagrin?jamoje byloje, bylin?jimosi išlaid? klausim? turi spr?sti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastab? pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyr? min?tos šalys, n?ra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (septintoji kolegija) nusprendžia:

SESV 107 straipsnio 1 dalis turi b?ti aiškinama taip, kad nuo nekilnojamojo turto mokes?io atleidus valstybei priklausant? žem?s sklyp?, perleist? naudotis valstybinio kapitalo ?monei, šiame sklype gaminan?iai prekes ir teikian?iai paslaugas, kurios gali b?ti valstybi? nari? tarpusavio prekybos dalykas konkurencijai atvirose rinkose, tai gali sudaryti šia nuostata draudžiam? valstyb?s pagalb?. Vis d?lto prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas turi patikrinti, ar, remiantis visomis reikšmingomis jo nagrin?jamo gin?o aplinkyb?mis, vertinamomis atsižvelgiant ? Europos Sąjungos Teisingumo Teismo pateiktas aiškinimo gaires, toks atleidimas nuo mokes?io gali b?ti laikomas valstyb?s pagalba, kaip tai suprantama pagal t? pa?i? nuostat?.

Parašai.

* Proceso kalba: ispan?.